

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Projekt: Tvořivá škola, registrační číslo projektu CZ.1.07/1.4.00/21.3505

Příjemce: Základní škola Ruda nad Moravou, okres Šumperk, Sportovní 300, 789 63 Ruda nad Moravou

---

Metodický list

Zařazení materiálu:

Šablona: Inovace a zkvalitnění výuky prostřednictvím ICT (III/2)

Sada: 3 Číslo DUM: EU-OPVK-ICT-F1-57 Předmět: Fyzika 7. ročník

Název materiálu: Opakování tlak, vztlak

Autor materiálu: Martin Havlíček

Ověření materiálu ve výuce:

Datum ověření: 26. dubna 2012 Třída: VII. B Ověřující učitel: Mgr. Martin Havlíček

Anotace materiálu:

Písemná práce zaměřená na ověření znalostí výpočtu, tlaku, tlakové síly, vztlakové síly působící na těleso v kapalině a plynu.

Podrobný metodický popis možností použití materiálu:

- Zadáni písemné práce je v souboru:
EU-OPVK-ICT-F1-57_F7_PL_Opakování tlak, vztlak.pdf
Soubor je připraven pro oboustranný tisk obou skupin na formát papíru A4.
- Příklady jsou odstupňovány podle obtížnosti.
- Žák postupně řeší zadání jednoduchých příkladů bez nutnosti převádět jednotky.
- Písemná práce postupně ověřuje znalost základních vzorců a jednotek.
- Příklad označený hvězdičkou je zařazen pro žáky talentované na fyziku. Řešení vyžaduje komplexní znalost problematiky skládání sil a Archimédova zákona.
- Doba na zpracování je 40 minut.
- Hodnotí se systematickosti řešení a správný zápis vzorců jednotek.

Seznam literatury a pramenů:

Poznámka:

Řešené příklady jsou upraveny pro dataprojektor.

1A/Vypočítej, jak velký tlak vytvoří špička chodidla o ploše $0,01 \text{ m}^2$ zatížená silou 500 N.

$$F = 500 \text{ N}$$

$$S = 0,01 \text{ m}^2$$

$$p = ?$$

$$p = F : S$$

$$p = 500 \text{ N} : 0,01 \text{ m}^2$$

$$p = 50\,000 \text{ Pa} = 50 \text{ kPa}$$

Špička chodidla vyvolá tlak 50 kPa.

1B/ Jak velkou sílu vyvolá hydrostatický tlak 20 kPa, který působí na uzávěr bazénu o ploše 0,2 m².

$$p = 20 \text{ kPa} = 20\,000 \text{ Pa}$$

$$S = 0,2 \text{ m}^2$$

$$F = ? \text{ [N]}$$

$$F = p * S$$

$$F = 20\,000 \text{ Pa} * 0,2 \text{ m}^2$$

$$F = 4\,000 \text{ N} = 4 \text{ kN}$$

Na uzávěr bazénu působí tlaková síla 4 kN.

2A/ Jak velký je hydrostatický tlak, je na dně bazénu v hloubce 4 m, při hustotě vody 1000kg/m^3 . $g = 10\text{ N/kg}$.

$$h = 4\text{ m}$$

$$\rho = 1000\text{kg/m}^3$$

$$g = 10\text{ N/kg}$$

$$p_h = ?\text{ [Pa]}$$

$$p_h = h * \rho * g$$

$$p_h = 4\text{ m} * 1000\text{ kg/m}^3 * 10\text{ N/kg}$$

$$\underline{p_h = 40\ 000\text{ Pa} = 40\text{ kPa}}$$

Na dně bazénu v hloubce 4 m je hydrostatický tlak 40 kPa.

2B/Vypočítej, jak velký tlak vytvoří pneumatika automobilu, která se dotýká vozovky plochou $0,02 \text{ m}^2$ a je zatížena silou 2000 N .

$$F = 2000 \text{ N}$$

$$S = 0,02 \text{ m}^2$$

$$p = ? [\text{Pa}]$$

$$p = F : S$$

$$p = 2000 \text{ N} : 0,02 \text{ m}^2$$

$$p = 100\,000 \text{ Pa} = 100 \text{ kPa}$$

Pod pneumatikou automobilu se vytvoří tlak 100 kPa .

3A/ Jak velkou sílu vyvolá hydrostatický tlak 101 kPa, který působí na okno výletní ponorky o ploše 2 m².

$$p = 101 \text{ kPa} = 101\,000 \text{ Pa}$$

$$S = 2 \text{ m}^2$$

$$F = ? \text{ [N]}$$

$$F = p * S$$

$$F = 101\,000 \text{ Pa} * 2 \text{ m}^2$$

$$F = 202\,000 \text{ N} = 202 \text{ kN}$$

Na uzávěr bazénu působí tlaková síla 4 kN.

3B/ Jak velký hydrostatický tlak, je na dně rybníka v hloubce 7 m, při hustotě vody 1000kg/m^3 . $g = 10\text{ N/kg}$.

$$h = 7\text{ m}$$

$$\rho = 1000\text{kg/m}^3$$

$$g = 10\text{ N/kg}$$

$$p_h = ? [\text{kPa}]$$

$$p_h = h * \rho * g$$

$$p_h = 7\text{ m} * 1000\text{ kg/m}^3 * 10\text{ N/kg}$$

$$\underline{p_h = 70\,000\text{ Pa} = 70\text{ kPa}}$$

Na dně rybníka v hloubce 7 m je hydrostatický tlak 70 kPa.

4A/ Jak velká vztlaková síla působí na ponořenou část lodi, o objemu 500 m^3 , při hustotě vody 1000 kg/m^3 .
 $g = 10 \text{ N/kg}$.

$$V = 500 \text{ m}^3$$

$$\rho = 1000 \text{ kg/m}^3$$

$$g = 10 \text{ N/kg}$$

$$F_{vz} = ? \text{ [N]}$$

$$F_{vz} = V * \rho * g$$

$$F_{vz} = 500 \text{ m}^3 * 1000 \text{ kg/m}^3 * 10 \text{ N/kg}$$

$$\underline{F_{vz} = 5\,000\,000 \text{ N} = 5 \text{ MN}}$$

Na ponořenou část lodi působí vztlaková síla 5 MN.

4B/ Jak velká vztlaková síla působí na ponořenou část mostního pilíře o objemu 50 m^3 , při hustotě vody 1000 kg/m^3 . $g = 10 \text{ N/kg}$.

$$V = 50 \text{ m}^3$$

$$\rho = 1000 \text{ kg/m}^3$$

$$g = 10 \text{ N/kg}$$

$$F_{vz} = ? \text{ [N]}$$

$$F_{vz} = V * \rho * g$$

$$F_{vz} = 500 \text{ m}^3 * 1000 \text{ kg/m}^3 * 10 \text{ N/kg}$$

$$F_{vz} = 500\,000 \text{ N} = 500 \text{ kN}$$

Na ponořenou část betonového pilíře působí vztlaková síla 500 kN.

* / Kolik lidí o hmotnosti 80 kg uveze horkovzdušný balón o objemu 5000 m³. Hmotnost prázdného balonu je 100 kg. Hustota horkého vzduchu je 1,1 kg/m³, hustota okolního vzduchu je 1,2 kg/m³, g = 10 N/kg.

Vztlaková síla:

$$V = 5000 \text{ m}^3$$

$$\rho_v = 1,2 \text{ kg/m}^3$$

$$\rho_B = 1,1 \text{ kg/m}^3$$

$$m_B = 100 \text{ kg}$$

$$\underline{g = 10 \text{ N/kg}}$$

$$F_{vz} = ? \text{ [N]}$$

$$F_{vz} = V * (\rho_v - \rho_B) * g$$

$$F_{vz} = 5000 * (1,2 - 1,1) * 10$$

$$\underline{F_{vz} = 5000 \text{ N}}$$

Tíha balonu:

$$F_g = m_B * g$$

$$F_g = 100 \text{ kg} * 10 \text{ N/kg}$$

$$\underline{F_g = 1000 \text{ N}}$$

Výsledná síla:

$$F = F_{vz} - F_g$$

$$F = 5000 - 1000$$

$$\underline{F = 4000 \text{ N}}$$

Tíha 1 člověka

$$F_{\check{c}} = 80 \text{ kg} * 10 \text{ N/kg}$$

$$\underline{F_{\check{c}} = 800 \text{ N}}$$

Počet osob:

$$n = 4000 : 800$$

$$\underline{n = 5 \text{ lidí}}$$

Horkovzdušný balon uveze 5 lidí.